

semmoisten esineiden kuljettamiseen, jotka kuormataan tai puretaan edellä mainitulla nosturilla; että yhtiö sitoutui satamaviranomaisten määräyksestä viivyttelemättä sallimaan Hietalahden etelärantaa liikennöiväin alusten käyttäjä laituria kiintonaishinaauskohtana; sekä että yhtiö sitoutui teettämään puheenalaisen laiturilaitteen 5 vuoden kuluessa.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat.

Uusi huoneisto vuokrantarkkailulautakunnalle. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ vuokrantarkkailulautakunnalle hankittavaksi huoneiston Töölön n. s. tykistöpihan erästä rakennuksesta.

Huoneistojen hankkiminen kansanlastentarhoille. Kansanlastentarhain johtokunta esitti, että kaupunki hankkisi huoneistoja erinäisille lastentarhoille, jotka vuokrasäännöstelyn lakkaamisen johdosta sanottaisiin irti, ja siinä tarkoituksessa ostaisi muutamia osakehuoneistoja, johon tarkoitukseen tarvittaisiin 700,000—900,000 markan määräraha. Tämän johdosta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto hyljäten anomuksen jälkimmäisen kohdan, kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan huoneistot mainituille laitoksille sekä aikaan tekemään esityksen määrärahan myöntämisestä vuokrain suoritukseen.

Rahatoimikamarin kuitenkin ilmoitettua, että kaksi kaupungin avustamaa lastentarhaa edelleen oli vailla huoneistoa sekä ettei kamarin ollut onnistunut täyttää kaupunginvaltuuston sille antamaa tehtävää hankkia niille vuokrahuoneistot, päätti¹⁾ valtuusto hyväksyä kamarin tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen, että vuokrantarkkailulautakunnan Fredrikinkadun talossa n:o 34 oleva huoneisto luovutettaisiin toiselle edellämainituista lastentarhoista, kun taas toinen sijoitettaisiin Töölön tykistöpihan eräeseen rakennukseen.

Huoneisto kaasulaitoksen johtotyöosastolle. Käyttövaroistaan Kaasulaitos nimisen pääluokan kohdalla kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ 25,000 markkaa vanhan kaasulaitoksen työpajarakennuksesta kaasulaitoksen johtotyöosastolle luovutetun huoneiston kuntoonpanettamiseen sekä 15,000 markkaa saman huoneiston vuokran suoritukseen.

Kasarminkadun tontin n:o 7 rakennuttaminen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ja rahatoimikamarin hyväksymän suunnitelman Kasarminkadun tontin n:o 7 (talo n:o 21) rakentamiseksi kaupunginvaltuusto pani pöydälle⁴⁾, kunnes kamari oli valtuustolle esittänyt kaupungin rakennustoiminnan rahoitussuunnitelman.

Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin vuokraus. 1923 vuoden menosääntöä vahvistaessaan kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan vuokralle kaupungin omistaman Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin.

Töölön n. s. tykistöpihalla olevain rakennusten osto. Valtion vuokraoikeuden Töölön tykistöpiha-alueeseen n:o 60 a päätyttyä joulukuun 31 p:nä 1918, oli puolustusministeriö ehdottanut, että kaupunki kohtuullisesta korvauk-

1) Valt. pöytäk. 20. 9. 11 §. — 2) S:n 14. 6. 24 §. — 3) S:n 31. 5. 14 §. — 4) S:n 29. 11. 9 §. — 5) S:n 28. 12. 1 §.

sesta ottaisi haltuunsa kaikki alueelle teetetyt rakennukset. Tämän johdosta oli rahatoimikamari toimittanut rakennusten katselmuksen, jolloin ne arvioitiin 626,000 markan arvoisiksi, sekä kaupunginvaltuustolle esittänyt, että se valtuutettaisiin valtion kanssa tekemään sopimus rakennusten luovuttamisesta kaupungille 600,000 markan hinnasta. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ esitykseen ja päätti²⁾ saatuaan ilmoituksen, että rahatoimikamari puolustusministeriön kanssa oli tehnyt puheenalaisia valtion omistamia rakennuksia koskevan kaupan, että 600,000 markan suuruinen kauppahinta oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta ja merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Erinäisten korjaustöiden teettämiseen vastaastetuissa rakennuksissa valtuusto myönsi³⁾ 178,000 markan määrärahan, mistä 100,000 oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Puhtaanapito nimisen pääluokan kohdalla ja loput 78,000 markkaa vuoden tilierotuksesta. Edelleen päätti valtuusto, että erinäisten edellämainittujen, etusijassa n:oilla II ja IV merkittyjen rakennusten, kuntoonpanemiseen puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin 1923 vuoden menoarvion oli merkittävä 400,000 markkaa, mitä määrää ei saanut käyttää, ennenkuin siihen oli hankittu rahatoimikamarin lupa kussakin eri tapauksessa, sekä oikeuttaa rahatoimikamarin töiden alkamiseksi rakennuksella n:o II jo kuluvana vuonna käyttämään viimemainitusta määrästä ennakolta enintään 100,000 markkaa.

Asuntojen rakentaminen tuberkulootisia henkilöitä varten. Täyttäen kaupunginvaltuuston sille antaman tehtävän⁴⁾ oli kaupungin yleisten töiden hallitus laadittanut luonnospöytäkirjat kustannusarvioineen tuberkulootisten asuinrakennuksia varten sekä ehdottanut, että puheenalaisten asuntojen tonttipaikoiksi varattaisiin XII kaupunginosan korttelit n:ot 382, 383, 357 ja 354 b sekä XI kaupunginosan kortteli n:o 334 b. Rakennusyrityksen toteuttaminen edellytti kuitenkin, että kortteleja n:oja 382 ja 383 varten vahvistetut tontinrajat poistettiin että suunniteltujen asuntojen ympärille saataisiin riittävän suuret suojelusaluet. Hyväksyen tehdyn ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾

varata XII kaupunginosan korttelit n:ot 382, 383, 357 ja 354 b sekä XI kaupunginosan korttelin n:o 334 b tuberkulosia sairastavain henkilöiden asunoksi;

periaatteessa hyväksyä rakennuskonttorin laatimat edellämainitut pöytäkirjat sellaisten perheiden asunoksi, joiden jäsenissä on todettu tuberkulosia, sekä antaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle toimeksi niiden pohjalla laatia ja valtuuston lopullisesti hyväksyttäväksi lähettää mainittujen rakennusten pääpiirustukset yksityiskohtaisine kustannusarvioineen;

kortteliin n:o 382 etusijassa teettää tuollainen, kaikkiaan 32 asuinhuonetta keittiöineen käsittävä rakennus arviolta 710,000 markan kustannuksin;

antaa rahatoimikamarille toimeksi 1923 vuoden tulo- ja menosääntöehdotusta laatiessaan ottaa harkittavakseen kysymys määrärahan osoittamisesta viimemainittua rakennusyritystä varten; sekä

antaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle toimeksi laadittua ja valtuustolle lähettää ehdotus tästä päätöksestä aiheutuvaksi korttelien n:ojen 382 ja 383 kaupunginasemakaavan muutokseksi.

Keuhkotautiparantolan perustaminen suomenkielisten kansakoulujen oppilaita varten. Huomauttaen, että suomenkielisissä kansakouluissa käy mel-

1) Valt. pöytäk. 22. 2. 3 §. — 2) S:n 30. 8. 9 §. — 3) S:n 13. 12. 24 §. — 4) Ks. tätä kert. siv. 20. — 5) Valt. pöytäk. 4. 10. 12 §.

koinen määrä risatautisia lapsia, joista suuri osa tarvitsisi parantolahoitoa, esitti ¹⁾ mainittujen kansakoulujen johtokunta, että puheenalaisia oppilaita varten perustettaisiin kouluparantola, mieluummin Korson aseman läheisyyteen, sekä että parantolaan perustettaisiin alempi ja ylempi kansakoulu sekä järjestettäisiin jatko-opetus. Esityksestä antamassaan lausunnossa ¹⁾ huomautti terveydenhoitolautakunta, että tuberkulosin vastustamistyö etusijassa olisi kohdistettava tartunnan levenemisen ehkäisemiseksi pieniin lapsiin. Tässä suhteessa ei kuitenkaan voida pitää kouluparantolaa erityisen merkityksellisenä, koska tuberkulositartunnan levenemistä koululapsien keskuudessa ainoastaan harvoin oli peljättävissä. Tuberkulosin erikoistuntijain keskuudessa vallitsevan käsityksen mukaan tulisi kaupunkikunnan tuberkulootisten lasten hoitamiseksi perustaman keskuslaitoksen sijaita kaupungissa ja luonteeltaan olla kirurginen lastensairaala ynnä poliklinikka, siten järjestettynä, että siellä voidaan antaa myöskin valohoitoa. Laitoksessa olisi hoidettava myöskin muunlaisia kirurgisia tapauksia ja tulisi sen johtajan olla ortopedisesti koulutettu kirurgi. Sairaalaan tulisi kuulua maaseudulla sijaitseva lisäsairaala, joka voisi olla sairaalaa paljon yksinkertaisempi. Jälkimmäiseen siirrettäisiin poliklinikasta helpoimmat tuberkulositapaukset ja sairashuoneelta vaikeammat, niiden tultua sille asteelle, etteivät tarvitse päivittäistä lääkärinhoitoa. Terveydenhoitolautakunnan mielestä kysymyksen ratkaisu kuitenkin olisi siirrettävä siksi, kunnes kaupunki oli valinnut tuberkulosilääkärin kaupunkia varten ja tämä oli saanut tilaisuuden lausua mieliteensä asiasta.

Rahatoimikamarin esityksestä, joka yhtyi terveydenhoitolautakunnan viimeainittuun mielipiteeseen, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto siirtää suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen kouluparantolan perustamisesta tuberkulootisia oppilaita varten terveydenhoitolautakuntaan, jonka tuli yksissä neuvoin tuberkulosilääkärin kanssa antaa lausunto asiasta.

Asunto- ja sairaspaviljongin rakennuttaminen kunnalliskodin alueella. Köyhäinhoitohallituksen ja sairaalaylihallituksen yhteisesti tekemän anomuksen rakennuksen teettämisestä kunnalliskodin alueelle osin pitkäaikaisten sairaiden, osin köyhäinhoidon hoidettaviksi otettavien henkilöiden hoitoa varten, kaupunginvaltuusto jätti ³⁾ ratkaisematta siksi kunnes kaupungin rahataloudellinen asema sallisi yrityksen toteuttamisen. Rahatoimikamari sai toimekseen aikanaan tehdä uuden esityksen asiassa.

Määrärahoja uutistöitä y. m. varten Bengtsårin ja Toivoniemen tiloilla. Lastensuojelulautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla 306,000 markkaa uuden koulurakennuksen teettämiseksi Bengtsåriin, 6,000 markkaa ladon teettämiseksi mainitulle tilalle, sekä 9,300 markkaa tilan puhelinjohdon kuntoonpanettamiseen. Samoista käyttövaroista valtuusto niinkään myönsi 18,000 markan määrärahan vesijohdon ja tuulimoottorin hankkimiseksi Toivoniemen tilalle. Edelleen päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että Bengtsårin oppilaskotia oli laajennettava sekä riihirakennus teetettävä mainitulle tilalle, joita töitä varten 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä 60,000 ja 35,000 markan määräraha. Toivoniemen uutisrakennus- ja korjaustöitä varten oli mainitun vuoden menosääntöön merkittävä seuraavat määrät: 50,000 markkaa tallirengin asunnon ja korjaustuvan käsittävän rakennuksen teettämiseen,

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ²⁾ Valt. pöytäk. 18. 10. 25 §. — ³⁾ S:n 22. 2. 13 §. — ⁴⁾ S:n 19. 4. 4 §. — ⁵⁾ S:n 15. 11. 19 §.

14,500 markkaa erinäisiä korjaustöitä varten, 10,000 markkaa sisäpuolisia maalaus- ja korjaustöitä varten sekä 13,000 markkaa vesijohtoverkon laajentamiseen.

Lastensuojelulautakunta oli myöskin anonut määrärahan myöntämistä erinäisten töiden teettämiseen Ryttylän tilalla, minkä anomuksen kaupunginvaltuusto pani pöydälle budjetinkäsittelyyn. Menosääntöä vahvistettaessa merkittiin mainittua tarkoitusta varten 621,000 markkaa.

Kunnan työväenasuntojen rakentaminen. Kaupunginvaltuustolle vuonna 1921 lähettämässään esitysehdotuksessa ¹⁾ olivat vtt Wäsänen ja Suominen esittäneet, että valtuusto osin hankkiakseen työansiota työttömille henkilöille, osin lieventääkseen paikkakunnalla vallitsevaa asunnonpuutetta periaatteessa tekisi päätöksen työväenasuntojen rakennuttamisesta sekä kehoittaisi kaupunginarkkitehtia heti laatimaan ohjelman ynnä kustannusarvion asuinrakennuksiksi vähintään 3,000 hengelle. Sittenmin olivat sekä rahatoimikamari että sosialilautakunta lausuneet mielipiteensä asiasta, jolloin nämä molemmat viranomaiset olivat huomauttaneet, ettei vallitseviin rakennuskustannuksiin, vaikeihin taloudellisiin oloihin ja kaupungin rahataloudelliseen asemaan nähden esitysehdotukseen koko laajuudessaan olisi myönnettävä. Pääasiassa sosialilautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto: kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta Vallilan kortteliin n:o 585 teettämään kolme työväenasuinrakennusta, joissa on 24 kahden ja 24 yhden huoneen huoneistoa; antaa puheenalaisten rakennusten lopullisten piirustusten hyväksymisen rahatoimikamarin toimeksi yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa; rakennustyöt aloitettaviksi mahdollisimman pian ja teetettäväksi tavallisina, eikä hätäaputoinä; sosialihallitukselta anoa myönnettäväksi tarkoitukseen 390,000 markan korotonta avustuslainaa sekä 260,000 markan kuoetuslainaa; sekä menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta osoittaa 694,000 markkaa rakennuskustannusten suoritukseen.

Edellämainittua asiaa koskevan keskustelun aikana tehdyn ehdotuksen, että yllämainittuihin asuinrakennuksiin valmistettaisiin koteja tuberkuloottisia henkilöitä varten, kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾, mutta päätti ²⁾ kuitenkin kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta jouduttamaan tuberkulosia potevain henkilöiden asuinhuoneiden luonnospiirustusten ja kustannusarvion laadintaa, mistä rakennusyrityksestä kaupunginvaltuusto aikaisemmin oli tehnyt päätöksen ³⁾.

Vuokrasäännöstelyn lakattua kesäkuun 1 p:nä kärjistyi kaupungissa vallitseva asutopula yhä, minkä johdosta rahatoimikamari kehoitti kaupungin yleisten töiden hallitusta sekä jouduttamaan Vallilan korttelin n:o 585 kolmen yllämainitun rakennusyrityksen loppuunsaattamista että aloittamaan perustustyöt ja tarveaineiden hankinnan kolmea saman tyyppistä, kaikkiaan 72 huonetta käsittävää puusta teetettävää rakennusta varten. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ toimenpiteen, ja päätti ⁴⁾ sen ohessa, että uutisrakennustoimintaa korttelissa n:o 585 oli laajennettava siten että sinne oli, 3 tekeillä olevan rakennuksen lisäksi, rakennettava 6 asuinrakennusta, pääasiassa samaa tyyppiä kuin ensinmainitut rakennukset ja sisältäen 144 asuinhuonetta, joitten kustannukset arvioitiin 2,880,000 markaksi; sosialihallitukselta rakennusyritystä varten anoa 777,600 markan avustuslainaa

¹⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 42. — ²⁾ Valt. pöytäk. 22. 2. 9 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 18. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30. 8. 14 §.

ja 518,400 markan kuoletuslainaa; sekä että rakennuskustannusten jäljellä oleva osa, 1,584,000 markkaa, oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta ja vastedes merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Kaupunginvaltuuston asuntojen hankkimista kodittomille henkilöille koskevassa kysymyksessä valtioneuvostolle tekemä alistus¹⁾ oli johtanut komitean asettamiseen, joka ei kuitenkaan kyennyt kaupungin käytettäväksi asettamaan tarvittavaa huonemäärää. Kun eivät kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen¹⁾ johdosta järjestetyt väliaikaiset asunnot riittäneet lieventämään asuntopulaa, esitti rahatoimikamari, että valtuusto päättäisi, että paitsi aikaisemmin päätettyjä 3 ja 6 asuinrakennusta Vallilan kortteliin n:o 585 lisäksi rakennettaisiin 4 asuintaloa aikaisemmin hyväksytyä tyyppiä ja käsittäen 96 asuinhuonetta arviolta kaikkiaan 1,920,000 markan kustannuksin, tähän tarkoitukseen sosiaalihuoltokassalta anoa 518,400 markan avustus- ja 259,200 markan kuoletuslainaa, sekä että arvioitujen kustannusten jäljellä oleva osa 1,142,400 markkaa oli merkittävä 1923 vuoden menoarvioon. Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyä rahatoimikamarin ehdotuksen.

Virkamiesasuntojen rakennuttaminen. Samaan aikaan kuin rahatoimikamari ja sosialilautakunta lähettivät lausuntonsa vtnn Wäisäsen ja Suomen esitysehdotuksesta työväenasuntojen rakennuttamisesta teki kaupungin yleisten töiden hallituskin ehdotuksen sekä työväen- että virkamiesasuntojen rakennuttamisesta. Ehdotuksen edelliseen osaan nähden kaupunginvaltuusto teki päätöksensä kuten edellisestä tarkemmin käy ilmi, jota vastoin kysymystä virkamiesasuntojen rakennuttamisesta ei lainkaan otettu³⁾ käsiteltäväksi. Rahatoimikamari ilmoitti, että ehdotus asuntojen rakentamisesta kaupungin viranpitäjiä varten jo aikaisemmin oli tehty kamarissa, vaikkei kysymystä vielä ollut ratkaistu, mutta palaisi kamari tähän hallituksen esityksen osaan, niin pian kuin laadittu toteutettavissa oleva ehdotus oli ole-massa.

Uimalaitoksen rakentaminen Mustikkamaalle. Sittenkun kaupunginvaltuusto budjetinkäsittelyn yhteydessä vuonna 1921 oli tehnyt päätöksen⁴⁾ uimalaitoksen rakentamisesta Mustikkamaalle ja tähän tarkoitukseen vuoden menosääntöön merkinnyt 245,000 markan määrärahan, oli kaupungin yleisten töiden hallitus laadittanut puheenalaisen rakennuksen piirustukset kustannusarvioineen, jotka rahatoimikamari, joka puolestaan oli ne hyväksynyt, lähetti kaupunginvaltuuston harkittavaksi ja hyväksyttäväksi. Koska asiaa koskevan keskustelun aikana valtuustossa huomautettiin lähetettyjen piirustusten johdosta, että ne tarkoittivat liian pienikokoisen uimalaitoksen rakentamista, kehoitettiin⁵⁾ rahatoimikamaria hankkimaan urheilulautakunnan lausunto asiasta ja sen jälkeen valtuustolle antamaan lausunto, oliko aihetta muuttaa rakennussuunnitelmaa. Kuultuaan sekä urheilulautakuntaa että kaupungin yleisten töiden hallitusta, ilmoitti rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kokouksessa lausuttuihin mielipiteisiin nähden ja kun uimalaitoksen rakennustyöt jo oli aloitettu, ryhtyneensä toimenpiteisiin, jotta kävisi mahdolliseksi ehkä suurentaa uimahuonetta, kuitenkin käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, ja siinä tarkoituksessa kehoittaneensa rakennuskonttoria urheilulautakunnan ehdotuksen mukaisesti pitentämään hyppyalasta ja laajentamaan miespuolisen osaston auringonkylpylää. Mustikka-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 24. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29. 11. 6 §. — ³⁾ S:n 22. 2. 9 §. —

⁴⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 138. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 5. 4. 9 §.

maan uimahuoneen laajentamiseen täydelliseksi uimalaitokseksi tarvittiin 200,000 markan lisämääräraha.

Asiaa lopullisesti käsitellessään päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, samalla kuin puheenalaiset piirustukset vahvistettiin ja kamarin toimenpiteet uimahuoneen laajentamiseksi tähän tarkoitukseen myönnetyn määrärahan puitteissa hyväksyttiin, että kysymys uimahuoneen laajentamisesta täydelliseksi uimalaitokseksi ja määrärahan myöntämisestä tätä varten oli otettava harjittavaksi 1923 vuoden menosääntöä vahvistettaessa.

Länsirannan tullihaaraosaston uutis- ja muutostyöt. Sittenkun satamahalitus oli tehnyt esityksen yhteensä 37,700 markan määrärahan myöntämisestä erinäisiin Länsirannan tullihaaraosaston uutis- ja muutostöihin, mutta rahatoimikamari kuitenkin oli ilmoittanut käyttövaroistaan myöntäneensä 4,300 markkaa väliseinän teettämiseksi mainitun huoneiston toimitushuoneeseen sekä ehdottanut, että kysymys muitten esityksessä mainittujen töiden teettämisestä otettaisiin käsiteltäväksi 1923 vuoden budjettia vahvistettaessa, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyä kamarin ehdotuksen.

Yllämainitun asian yhteydessä oli rahatoimikamari edelleen ilmoittanut, että satamahallitus ja kamari olivat jättäneet tehdyn ehdotuksen Länsirannan tavarasuojan korottamisesta huomioonottamatta, koska oli mahdollista, että kaupunki kohdakkoin muutetun lainsäädännön johdosta vapautettaisiin velvollisuudesta hankkia huoneistoja tullilaitoksen tarpeisiin. Ilmoitus ei aiheuttanut toimenpidettä.

Määrärahan Marian sairaalan lisärakennustöihin. Poistaakseen Marian sairaalassa vallitsevan ankaran tilanpuutteen päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, että sairaalan talousrakennukseen oli teetettävä lisää kaikkiaan 9 huonetta rakennuskonttorin tätä tarkoitusta varten laatimien piirustusten mukaan. Töiden teettämiseen valtuusto osoitti 315,000 markkaa suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja vastedes merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

Määräraha Oulunkylän lastenkodin sisustustöihin. Rahatoimikamarin ilmoitettua ryhtyneensä toimenpiteisiin kahden väliaikaisen kylpyhuoneen ja maitokeittiön laittamiseksi Oulunkylän lastenkotiin, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä nämä toimenpiteet sekä määräsi, että työstä koituvat kustannukset, 13,200 markkaa, oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Lastensuojelutoiminta nimisen päaluokan kohdalla ja jäljellä olevat 9,800 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Bengtsårin kasvatustilain lämpöjohtojen korjaus ja kunnossapito Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ 42,000 markan määrärahan uusien höyrykattilain hankkimiseksi Bengtsårin kasvatustilain lämpöjohtoihin sekä mainittujen johtojen korjaukseen, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi, että täten myönnetty määräraha oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Korjaustöitä kaupungin Pakinkylässä olevissa huvilarakennuksissa. Kaupunginvaltuuston päätettyä⁶⁾, että kaupungin Pakinkylässä sijaitseviin huvilarakennuksiin oli perustettava alaikäisten lainrikkojain hoitolaitos, osoitti⁷⁾ valtuusto mainittujen rakennusten korjaustöihin 19,000 markkaa suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

1) Valt. pöytäk. 31. 5. 6 §. — 2) S:n 17. 5. 15 §. — 3) S:n 14. 6. 19 §. — 4) S:n 20. 9. 15 §. — 5) S:n 1. 11. 3 §. — 6) Ks. tätä kert. siv. 148. — 7) Valt. pöytäk. 1. 11. 6 §.

Huoneistojen kuntoonpanettaminen kansanlastentarhoille ja vuokrantarkkailulautakunnalle. Huoneiston sisustamista varten Fredrikinkadun taloon n:o 34 eräälle kaupungin avustamalle kansanlastentarhalle kaupunginvaltuusto osoitti¹⁾ käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 8,500 markkaa sekä erään Töölön n. s. tykistöpihan rakennuksen kuntoonpanettamiseen, johon oli valmistettava huoneisto osin eräälle kansanlastentarhalle osin vuokrantarkkailulautakunnalle, 150,000 markkaa, mikä määrä oli suoritettava etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Vahvistettuja rakennusten piirustuksia. Sittenkun kaupungin yleisten töiden hallitus oli laadittanut Rikhardinkadun kirjastotalon muutos- ja lisärakennuksen piirustukset sekä kaupungin kirjaston johtokunta oli puoltanut piirustusten hyväksymistä, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa ne.

Sisustustöitä Kallion kirjastotalossa. Kaupunginkirjaston johtokunta, joka aikoi Kallion haarakirjastossa ottaa käytäntöön avonaisyhyly-järjestelmän, anoi 44,500 markan määrärahaa mainittua tarkoitusta varten välttämättömien sisustustöiden teettämiseen. Kun vielä ei ollut saatu kokemusta edellämainitun järjestelmän sopivaisuudesta, se kun vasta äskettäin oli otettu käytäntöön pääkirjastossa, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto evätä johtokunnan esityksen.

Määräraha ainespihan sisustustöihin. Erinäisiin valtion ammattientarastajan vaatimiin kaupungin ainespihan sisustustöihin, osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 10,000 markkaa.

Keskuskeittolan huoneistojen laajentaminen. Ilmoittaen, että keskuskeittolan huoneistot lisääntyneen liikkeen johdosta olivat osoittautuneet liian ahtaiksi, anoi mainitun laitoksen johtokunta toimenpidettä puheenalaisten huoneistojen laajentamiseksi olojen vaatimusten mukaisesti, ja päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti, että keskuskeittolan käytettäväksi kaupunginkellarin laajentamista varten asetettaisiin kaksi sen vieressä olevaa huonetta, jotka voitaisiin yhdistää yhdeksi saliksi kaupunginkellarin isomman ruokasalin välittömään yhteyteen sekä uusi astiainpesuhuone, minkä johdosta kävisi mahdolliseksi sisustaa entiset astiainpesuhuoneet tarjoiluhuoneiksi; tarpeellisiin muutoksiin sisustustöihin myöntää 206,000 markan määrärahan suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön; antaa rakennuskonttorin toimeksi mahdollisimman pian käydä suorittamaan yllämainittuja rakennustöitä; sekä kehoittaa rahatoimikamaria valtuustolle tekemään ehdotuksen kaupunginasemakaavan muutokseksi, koska päätetyt muutosrakennustyöt edellyttivät ent. seurahuone- ja raatihuone-alojen yhteenrakentamisen.

Toimenpiteitä asuntopulan lieventämiseksi⁶⁾. Helsingin vuokralaisyhdistys anoi, että kaupunki kaikin tarjona olevin keinoin avustaisi niitä kunnan asukkaita, jotka vuokrasäännöstelyn lakattua jäivät ilman asuntoa, ja ehdotti m. m., että kaupunginvaltuusto luovuttaisi Kampin alueelle teetetyt kasarmirakennukset hädänalaisimmille mainituista asuntoa vailla olevista henkilöistä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto oikeutti⁷⁾ rahatoimikamarin puheenalaisten henkilöiden huone-, talous y. m. kalujen säilyttämiseksi osoittamaan kaupungille kuuluvia käytettävissä olevia sopivia huoneistoja. Mitä tulee

¹⁾ Valt. pöytäk. 20. 9. 11 §. — ²⁾ S:n 17. 5. 9 §. — ³⁾ S:n 29. 11. 24 §. — ⁴⁾ S:n 29. 11. 15 §. — ⁵⁾ S:n 14. 6. 4 §. — ⁶⁾ Ks. myös tätä kert. siv. 20 ja 59*. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 31. 5. 9 §.

kysymykseen asuinhuoneistojen luovuttamisesta, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, koska ehdotetut kasarmirakennukset eivät kuuluneet kaupungille vaan valtiolle eikä kaupungilla ollut käytettävänään muitakaan huoneistoja asuntotarkoituksiin, tehdä valtioneuvostolle alistuksen, että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin, jotta edellämainitut kasarmirakennukset tai muita huoneistoja luovutettaisiin sellaisille Helsingin kunnan hädänalaisille jäsenille, jotka vuokrasäännöstelyn lakatessa häädettäisiin huoneistoistaan.

Maaherralle osoitetussa ja kaupunginvaltuustolle lähetetyssä kirjelmässä puolustusministeriö sittemmin ilmoitti²⁾, että edellämainitut kasarmirakennukset olivat välttämättömät sotilastarkoituksiin, eikä muitakaan sotaväen hallussa olevia rakennuksia voitu luovuttaa asuntotarkoituksiin.

Täyttäen kaupunginvaltuuston antaman yllämainitun tehtävän rahatoimikamari luovutti asuntoa vailla oleville henkilöille erinäisten kansakoulujen voimistelusalit, minkä ohessa n. s. Suvilahden kasarmiin sijoitettiin n. 90 perhettä, kuitenkin sillä ehdolla, että ensimmäiset huoneistot tyhjenettäisiin elokuun 15 p:nä ja kasarmi syyskuun 1 p:nä. Mainittuina ajankohdina oli asuntopula pikemmin lisääntynyt kuin vähentynyt, minkävuoksi kaupunginvaltuusto piti välttämättömänä, että Suvilahden kasarmi sisustettiin niin, että sitä voitiin käyttää asuntotarkoituksiin myöskin syksyllä ja talvella. Töiden teettämiseen valtuusto osoitti³⁾ käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 200,000 markkaa.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾, kun kaupungin toimenpiteet asuntopulan poistamiseksi yhtä vähän kuin yksityinen rakennustoiminta saattoi tyydyttää asuinhuoneistojen tarvetta, uudestaan valtioneuvostolle tehdä alistuksen, että valtio mainitussa suhteessa auttaisi, esimerkiksi asuntotarkoituksiin luovuttamalla paikkakunnalla löytyviä, valtiolle kuuluvia rakennuksia tai panettamalla käyntiin uutisrakennustöitä. Tähän alistukseen katsoi valtuusto olevan sitä enemmän syytä, kun kiristyminen asuntomarkkinoilla oli johtunut vuokrasäännöstelyn kumoamisesta, eikä sitä voinut pitää kunnan viranomaisten laiminlyönnistä johtuvana.

Sittenkun rahatoimikamari, joka toimittamansa tutkimuksen perusteella oli saanut sellaisen käsityksen, että asuntopula kylmemmän vuodenaajan tultua oli siinä määrin kärjistynyt, että olisi heti ryhdyttävä toimiin vajoissa, ullakoilla ja muissa samantapaisissa, asuinnoiksi täysin kelpaamattomissa, paikoissa asuvien henkilöiden välttämättömimmäksi majoittamiseksi, oli tehnyt esityksen muutamien väliaikaisten asuntojen kuntoon panettamisesta entisten lisäksi, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta osoittaa 300,000 markkaa.

Helsingin osastojen paikallisen keskusneuvoston ja Helsingin osastojen kunnallisjärjestön esityksen toimenpiteistä asuntojen järjestämiseksi asuntotomille henkilöille sekä Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvoston samankaltaisen anomuksen kaupunginvaltuusto jätti⁵⁾ huomioonottamatta, koska valtuusto jo oli tehnyt päätöksen edellämainitussa suhteessa.

Lastensuojelulautakunnan esityksen, että huoneistoja osoitettaessa kaupungin teettämistä työväenasunnoista etusijassa ne perheet otettaisiin huomioon, joiden lapset lautakunnan, vallitsevan asuntopulan johdosta, oli täytynyt ottaa huoltoonsa, kaupunginvaltuusto niinikään epäsi⁶⁾. Sosialilauta-

1) Valt. pöytäk. 14. 6. 31 §. — 2) S:n 30. 8. 2 §. — 3) S:n 30. 8. 14 §. — 4) S:n 4. 10. 13 §. — 5) S:n 4. 10. 25 ja 26 §§. — 6) S:n 13. 12. 29 §.

kunnan kunnan asuntojen hallintojaosto oli vuokratessaan huoneistoja edellämainituista asunnoista etusijassa ottanut niihin kaupungin töissä toimivia suuriperheisiä työläisiä sekä n. s. koleraparakkeja vuokratessaan hädänalaisia henkilöitä yleensä, joilla oli paljon lapsia, ja piti valtuusto jaoston noudattamia periaatteita oikeina.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Määräraha vesijohdon laittamiseen Näkinkujaan. Rahatoimikamarilta olivat Osakeyhtiö J. D. Stenberg ja pojat sekä Osakeyhtiö Ahjon konepaja anoneet, että Näkinkujaan laitettaisiin vesijohto tulevan Hakaniemenkadun alkuun, mistä yhtiöt sitten omalla kustannuksellaan voisivat jatkaa johtoja vastaisen korttelin n:o 296 b tonteille. Edellämäinotusta anomuksesta antamassaan lausunnossa vesijohtolaitos mainitsi, että, kun kaupunki yleensä oli ulottanut vesijohtoverkon niin, että kukin tontinomistaja oli voinut rakennuttaa vesijohdon suoraan tontilleen, kaupungin oikeutta myöten tulisi katsoa, että kortteli n:o 296 Hakaniemenkadun valmistuttuakin voi saada vettä. Säännöllisissä oloissa oli johtoverkko ulotettu koko korttelin n:o 296 ympäri, mutta kun kustannukset epäsuotuisten perustusolojen johdosta nousisivat ylenmäärin suuriksi, oli laitos sitä mieltä, että johto ulotettaisiin ainoastaan Näkinkujaan. Lähettäen kaupunginvaltuustolle asiassa kertyneet asiakirjat ehdotti rahatoimikamari puolestaan, että Näkinkujan alainen vesijohtoverkko ulotettaisiin Hakaniemenkadun alkuun sekä että tästä koituneista arvioiduista 97,000 markan kustannuksista 30,000 markkaa suoritettaisiin etuantina kaupunginkassasta, ja merkittäisiin sittemmin samoin kuin jäljelläolevat 67,000 markkaa 1923 vuoden menosääntöön ja suoritettaisiin vastedes lainavaroista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kaikilta kohdin rahatoimikamarin esityksen.

Vesijohtoverkon ulottaminen Mustikkamaalle. Rahatoimikamari lähetti Helsingin työväenyhdistyksen r. y. anomuksen, että Mustikkamaalle järjestettäisiin leikki- ja urheilukenttiä sekä että yhdistyksen mainitulle saarelle teettämään ravintolarakennukseen hankittaisiin vesijohto. Kamari, joka kuultuaan asiassa kaupungin yleisten töiden hallitusta, terveydenhoitolautakuntaa ja vesijohtolaitosta, katsoi voivansa kaikilta kohdin puoltaa esitystä, mikäli se koski vesijohdon laittamista Mustikkamaalle, oli asiassa neuvotellut sekä yllämainitun yhdistyksen että Aktiebolaget Brändö villastad yhtiön kanssa. Jos vesijohto teetettiin siten, että se yhdistettiin Brändön saarella oleviin johtoihin Hopeasalmeen lasketulla vedenalaisella kaapelilla, olisi siitä vesijohtolaitoksen laskelman mukaan kustannuksia 183,280:35 markkaa. Aktiebolaget Brändö villastad yhtiön suostumus johdon yhdistämiseen yhtiön omistamaan johtoon oli riippuvainen siitä, suostuiko kaupunki yhtiölle takaisinmaksamaan sen 71,280:35 markan määrän, minkä yhtiö vuonna 1919 oli suorittanut kaupungille korvauksena Työpaja- ja Lautatarhakatuun lasketuista vesijohtoputkista, joita johtoja ei enää käytetty ainoastaan Brändön kulutuksen tarpeisiin, mutta oli yhtiö sen ohessa ilmoittanut vaativansa mai-

¹⁾ Valt. pöytäk. 17. 5. 10 §.